

TO JEST FRAGMENT KSIĄŻKI
WYDANEJ NAKŁADEM

AGENCJI WYDAWNICZEJ

Z CAŁĄ NASZĄ OFERTĄ WYDAWNICZĄ MOŻNA
ZAPOZNAĆ SIĘ NA STRONIE:

agencjawydawniczapdn.pl

..... OPOWIADAMY O HISTORII MIEJSC, RZECZY I LUDZI

..... DOKUMENTUJEMY, BY OCALIĆ OD ZAPOMNIENIA

..... NASZE KSIĄŻKI DAJĄ WIEDZĘ I REFLEKSJĘ

agencjaPDN
wydawnicza

ADHIBENDA

**Rocznik Archiwum Diecezjalnego
w Zielonej Górze**

6

pod redakcją
ks. dra hab. Roberta Romualda Kufla

Zielona Góra 2019

ZESPÓŁ REDAKCYJNY

ks. dr hab. Robert R. Kufel – redaktor naczelny
Weronika Zegzuła – zastępca redaktora naczelnego
Bogusław Mykietów – sekretarz
dr Krzysztof Garbacz

RADA NAUKOWA

dr hab. Maria Dębowska (ABMK Lublin)
dr Tadeusz Dzwonkowski (AP Zielona Góra)
ks. dr hab. Adam Kalbarczyk (WTUAM Poznań)
dr hab. Joanna Karczewska (UZ Zielona Góra)
bp dr hab. Jan Kopiec (Gliwice)
bp dr Mariusz Leszczyński (Zamość)
o. prof. dr hab. Piotr Neumann OCD (WTUAM)
dr hab. Jerzy Pietrzak
o. prof. dr hab. Roland Prejs OFMCap (KUL Lublin)
dr hab. Dariusz A. Rymar (AP Gorzów Wlkp.)
ks. dr hab. Grzegorz Wejman (WTU Szczecin)

RECENZENCI

ks. prof. dr hab. Józef Swastek (PWT Wrocław)
ks. prof. dr hab. Zdzisław Lec (WTUS Szczecin)
prof. dr hab. Wojciech Strzyżewski (UZ Zielona Góra)
dr hab. Rafał Reczek (IPN Poznań)

REDAKCJA JĘZYKOWA

Aneta Kiper – j. angielski
Katarzyna Trychoń-Cieślak – j. niemiecki

REDAKCJA TECHNICZNA

Anna Sokółka
Danuta Zielińska

PROJEKT OKŁADKI

Aleksandra Adameczyk

ADRES REDAKCJI

Archiwum Diecezjalne
PL – 65-548 Zielona Góra, os. Kaszubskie 8
tel. +48 666-028-237
e-mail: R.Kufel@diecezjazg.pl
www.archiwum.diecezjazg.pl/adhibenda

WYDAWCA

Agencja Wydawnicza „PDN”
Zielona Góra
e-mail: kontakt@agencjawydawniczapdn.pl
www.agencjawydawniczapdn.pl

© Copyright by Archiwum Diecezjalne w Zielonej Górze

ISSN 2391-6109

Ukazuje się od 2014 r.

Nakład: 100 egzemplarzy

Wersja papierowa jest wersją pierwotną czasopisma

Adhibenda. Rocznik Archiwum Diecezjalnego w Zielonej Górze
jest indeksowany w bazie BazHum prowadzonej przez Muzeum Historii Polski

DRUK i OPRAWA

Mazowieckie Centrum Poligrafii
ul. Słoneczna 3C
05-270 Marki

Spis treści

Od redakcji	11
Artykuły i opracowania	
<i>Jan Andrykiewicz</i>	
Jany 1612-2019. Fakty z dziejów	13
<i>Krzysztof Garbacz</i>	
Rozważania archeologa Edwarda Dąbrowskiego o profesorze Józefie Kostrzewskim	27
<i>Lidiia Kovalets, Taras Kovalets</i>	
Ukraiński pisarz Jurij Fed'kowycz w świetle odnalezionych dokumentów archiwalnych i jego związków z Polską	47
<i>Aleksandra Makowicz-Kmiecik, Błażej Grysztar</i>	
Stan zachowania przedwojennych cmentarzy ewangelickich. Zarys problemu na przykładzie wybranych gmin powiatu żarskiego	57
<i>O. Roland Prejs OFMCap</i>	
Ks. Franz Pawelke i odbudowa kościoła w Skwierzynie	71
<i>Ks. Adrian Put</i>	
Opis herbu pierwszego biskupa gorzowskiego sługi Bożego bp. Wilhelma Pluty	81
<i>Barbara Ratajewska</i>	
Pogranicze leszczyńsko-wschowskie w 1939 roku. w 80. rocznicę wybuchu II wojny światowej	103
<i>Karol Wozikowski</i>	
Zwyczajne pogrzebowe Żydów	131
Materiały i źródła	
<i>Zinaida Antanowicz</i>	
Archiwalia konsystorzów rzymskokatolickich Mohylewskiego i Mińskiego w Narodowym Historycznym Archiwum Białorusi	147
<i>Ks. Michał Sołomieniuk, Ks. Jarosław Wąsowicz SDB</i>	
Liber Copulatorum z parafii Kaława z XVII – XVIII w. Edycja źródłowa	163

Wspomnienia

Ks. Apolinary Tarnogórski

Moje curriculum vitae 179

Ks. Zbigniew Dymitruk

Kazanie w czasie mszy św. w kościele parafialnym
pw. św. Stanisława Bpa we Wschowie na pogrzebie
śp. ks. Zygmunta Malickiego (+16.05.2019) 185

Sprawozdania

Ks. Robert Kufel

Sprawozdanie z działalności Archiwum Diecezjalnego
za rok 2018 189

Recenzja

Jadwiga Lidia Engel, *Z Podola na Ziemię Lubuską*,
Zielona Góra 2017, ss. 83 [rec. ks. Robert R. Kufel] 195

Archiwum Kresowe

Bogusław Mykietów

O początkach Archiwum Kresowego 197

Teresa Lesiuk

Saga(n) rodu Pełechów czyli opowieść rodzinna Jaśkowej Teresy .. 203

Lidia Opaczewska

Tuż pod ścianą lasu widnieje już strzecha, tam też odwiedzimy
Grzegorza Pełecha czyli historia rodziny Pełechów w pigułce 217

O autorach Rocznika 227

Informacje dla autorów 237

Contents

Editorial	11
Articles and studies	
<i>Jan Andrykiewicz</i>	
Jany 1612-2019. Facts from the history	13
Abstract	25
<i>Krzysztof Garbacz</i>	
Archaeologist Edward Dąbrowski's deliberations about Professor Józef Kostrzewski	27
Abstract	45
<i>Lidiia Kovalets, Taras Kovalets</i>	
The portrait of the Ukrainian writer Jurij Fed'kowycz based on the discovered archival documents and his links with Poland	47
Abstract	55
<i>Aleksandra Makowicz-Kmiecik, Błażej Grysztar</i>	
The condition of the prewar evangelical cemeteries. An outline of the problem illustrated with the example of the selected communes of the Żary Powiat	57
Abstract	70
<i>Fr. Roland Prejs OFMCap</i>	
Rev. Franz Pawelke and the rebuilding of the church in Skwierzyna	71
Abstract	80
<i>Rev. Adrian Put</i>	
The description the coat of arms of the first Gorzów Bishop, Servant of God Wilhelm Pluta	81
Abstract	101
<i>Barbara Ratajewska</i>	
The borderland between Leszno and Wschowa in 1939. On the 80th anniversary of the outbreak of World War II	103
Abstract	126
<i>Karol Wozikowski</i>	
Funeral customs of the Jews	131
Abstract	145
Materials and sources	
<i>Zinaida Antanowicz</i>	
The archival materials of the Roman Catholic consistories of Mogilev and Minsk in the National Historical Archives of Belarus	147
Abstract	161

<i>Rev. Michał Sołomieniuk, Ks. Jarosław Wąsowicz SDB</i>	
Liber Copulatorum from the parish of Kaława of the 17th and 18th centuries. A source edition	163
Abstract	178

Memoirs

<i>Rev. Apolinary Tarnogórski</i>	
My curriculum vitae	179
Abstract	184
<i>Rev. Zbigniew Dymitruk</i>	
The sermon during the funeral mass for Rev. Zygmunt Malicki (+16.05.2019) in St Stanislaus the Bishop Parish Church in Wschowa	185
Abstract	188

Reports

<i>Rev. Robert Kufel</i>	
The report on the activity of the Diocesan Archive for 2018	189

Reviews

Jadwiga Lidia Engel, From Podolia to the Lubusz District, Zielona Góra 2017, pp. 83 [review by Rev. Robert R. Kufel]	195
---	-----

The Borderlands Archive

<i>Bogusław Mykietów</i>	
About the beginnings of the Borderlands Archive	197
Abstract	201
<i>Teresa Lesiuk</i>	
The Pełech Saga or the family story of Teresa Jaškowa	203
Abstract	216
<i>Lidia Opaczewska</i>	
Right near the wall of the forest is a thatched house, there we are going to visit Grzegorz Pełech – the history of the Pełech family in a nutshell ...	217
Abstract	225

About the authors of the yearbook	227
--	------------

Information for authors	237
--------------------------------------	------------

TO JEST FRAGMENT KSIĄŻKI
WYDANEJ NAKŁADEM

AGENCJI WYDAWNICZEJ

Z CAŁĄ NASZĄ OFERTĄ WYDAWNICZĄ MOŻNA
ZAPOZNAĆ SIĘ NA STRONIE:

agencjawydawniczapdn.pl

..... OPOWIADAMY O HISTORII MIEJSC, RZECZY I LUDZI

..... DOKUMENTUJEMY, BY OCALIĆ OD ZAPOMNIENIA

..... NASZE KSIĄŻKI DAJĄ WIEDZĘ I REFLEKSJĘ

agencjaPDN
wydawnicza